

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

1. แผนงานวิจัย :
 2. โครงการวิจัย : วิจัยและพัฒนาการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช เพื่อใช้เป็นคำแนะนำในการผลิตพืชบริโภคในประเทศ และส่งออก
- กิจกรรม : ศึกษาประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นคำแนะนำสำหรับพืชผัก ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชไร่ สำหรับบริโภคภายในประเทศและการส่งออก
- ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย) : ทดสอบประสิทธิภาพของสารป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟพริกในเงาะ
- ชื่อการทดลอง (ภาษาอังกฤษ): Field Trial on Effectiveness of Insecticides for Controlling chilli thrips, *Scirtothrips dorsalis* Hood on rambutan

3. คณะผู้ดำเนินงาน

หัวหน้าการทดลอง :	ยุทธนา แสงโชติ	สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
ผู้ร่วมงาน :	บุษบง มั่นมั่นคง	สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
	อิศเรศ เทียนทัต	สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

4. บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาชนิดและอัตราที่เหมาะสมของสารป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟพริกในเงาะที่มีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการทดลองในสวนเงาะของเกษตรกร อ.เมือง จ. จันทบุรี ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2561 และเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2562 วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block (RCB) มี 4 ซ้ำ 7 กรรมวิธี คือ imidacloprid 70% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร thiamethoxam 25% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร fipronil 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร emamectin benzoate 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร spinetoram 12% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร carbofuran 20% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เปรียบเทียบกับกรรมวิธีไม่พ่นสารทดลอง พบว่าสาร fipronil 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เป็นสารป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟพริกในเงาะที่มีประสิทธิภาพสูง โดยมีต้นทุนในการพ่นสารถูกที่สุดคือ 33.60 บาทต่อครั้งต่อต้น รองลงมาคือสาร emamectin benzoate 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร มีต้นทุนในการพ่นสารเท่ากับ 183.60 บาทต่อครั้งต่อต้น และสาร spinetoram 12% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร มีต้นทุนในการพ่นสารเท่ากับ 119.70 บาทต่อครั้งต่อต้น

คำสำคัญ: เพลี้ยไฟพริก (chilli thrips) เงาะ (rambutan)

5. คำนำ

เงาะเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยชนิดหนึ่ง เนื่องจากเป็นไม้ผลที่มีลักษณะและแปลก มีรสชาติที่ถูกปากของทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศ ทำให้เงาะเป็นหนึ่งในผลไม้ส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย ในปี 2550 มีการส่งออกเงาะสดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 41,403,000 บาท และเพิ่มขึ้นเป็น 64,906,000 บาท ใน 10 เดือนแรกของปี 2551 ประเทศที่นำเข้าเงาะสดจากประเทศไทย ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ ลาว ฮองกง ไต้หวัน และประเทศอื่นๆ นอกจากนั้นการส่งเงาะในรูปผลไม้แปรรูปไปยัง ประเทศไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย ฮองกง จีน สหรัฐอเมริกา และอื่น ๆ พื้นที่ปลูกมีการขยายไปหลายพื้นที่ในประเทศ รวมแล้วหลายแสนไร่ โดยข้อมูลพบว่า ในปี 2552 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกเงาะ จำนวน 373,158 ไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2553) แต่เกษตรกรมักประสบปัญหาเรื่องคุณภาพต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาการระบาดของแมลงศัตรูเงาะซึ่งมีมากกว่า 20 ชนิด โดยเฉพาะ เพลี้ยไฟ ซึ่งจะทำให้ผลผลิตและคุณภาพลดลง ในช่วงปีที่ผ่านมาประเทศไทยต้องพบกับสภาพอากาศที่แห้งแล้ง ทำให้การระบาดของเพลี้ยไฟทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เพลี้ยไฟที่พบทำลายเงาะในช่วงออกดอก มีจำนวน 4 ชนิด ได้แก่ *Scirtothrips dorsalis* Hood, *Haplothrips* sp., *Megalurothrips* sp., และ *Thrips hawiiensis* Morgan ชนิดที่พบมากและเป็นแมลงศัตรูที่สำคัญคือ เพลี้ยไฟพริก (*S. dorsalis* Hood) ทั้งตัวอ่อน และตัวเต็มวัย ทำลายเงาะได้ทั้งในระยะใบอ่อน ดอก และผลอ่อน ในปีที่มีอากาศแห้งแล้ง จะทำความเสียหายในระยะดอกมากกว่าระยะอื่น ๆ ทำให้ดอกแห้งและร่วง ในสภาพธรรมชาติการติดผลของเงาะมีประมาณ 8 เปอร์เซ็นต์ ของดอกทั้งหมด เมื่อมีการทำลายของเพลี้ยไฟจะทำให้การติดผลลดลง ในผลอ่อนเมื่อถูกเพลี้ยไฟทำลาย ขนของเงาะจะเป็นรอยตกสะเก็ดสีน้ำตาล ปลายขนจะม้วนงอ และแห้ง ทำให้คุณภาพของเงาะลดลง (เกรียงไกร, 2557)

จากการศึกษาของ ชลิดา และคณะ (2532) พบว่า สารที่ให้ผลดีในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในเงาะคือ cyhalothrin L 2.5% EC และ monocrotophos 60% WSC วิทย์ และคณะ (2537) รายงานว่า สารที่ป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในเงาะได้ดีคือ fometanate 2.5% SP, cyhalothrin L 2.5% EC และ imidacloprid 10% SL ซึ่งสารเคมีที่แนะนำมากกว่า 5 ปี บางชนิดเป็นสารที่มีพิษร้ายแรง มีค่า LD50 ต่ำ จึงได้ศึกษาประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในเงาะเพื่อให้เกษตรกรได้มีการใช้สารเคมีที่หลากหลาย สามารถสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์เพื่อป้องกันการต้านทานของแมลงมีความปลอดภัยต่อผู้ใช้ ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม เพื่อแนะนำให้เกษตรกรได้นำไปใช้ต่อไป

6. วิธีดำเนินการ

1. แปลงปลูกเงาะที่มีการระบาดของเพลี้ยไฟพริก
2. สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงได้แก่ imidacloprid 70% WG, thiamethoxam 25% WG, emamectin benzoate 1.92% EC, fipronil 5% SC, spinetoram 12% W/VSC และ carbosulfan 20% EC

3. เครื่องพ่นสารฯแบบแรงดันน้ำสูง
4. อุปกรณ์การชั่งตวง เช่น ปีกเกอร์ กระจบอกลง เป็นต้น
5. อุปกรณ์อื่น ๆ

- **แบบและวิธีการทดลอง**

วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block (RCB) มี 4 ซ้ำ 7 กรรมวิธี ดังนี้

กรรมวิธีที่ 1 imidacloprid 70% WG	อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
กรรมวิธีที่ 2 thiamethoxam 25% WG	อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
กรรมวิธีที่ 3 fipronil 5% SC	อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
กรรมวิธีที่ 4 emamectin benzoate 1.92% EC	อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
กรรมวิธีที่ 5 spinetoram 12% SC	อัตรา 10 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
กรรมวิธีที่ 6 carbofuran 20% EC	อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
กรรมวิธีที่ 7 ไม่พ่นสาร	

- **วิธีปฏิบัติการทดลอง**

ดำเนินการทดลองในแปลงเงาะอายุประมาณ 10 ปี จำนวน 28 ต้น เมื่อดอกเงาะเริ่มบานหรือบานไม่เกิน 20 เปอร์เซ็นต์ของช่อดอก นับปริมาณเพลี้ยไฟโดยการเคาะช่อดอกบนแผ่นพลาสติกสีขาว จำนวน 20 ช่อดอก/ต้น ทำการพ่นสารตามกรรมวิธีต่าง ๆ เมื่อพบเพลี้ยไฟมากกว่า 2 ตัว/ช่อดอก โดยใช้เครื่องพ่นสารแรงดันน้ำสูงแบบเครื่องยนต์สะพายหลัง (motorized high pressure knapsack sprayer) ใช้อัตราน้ำ 15 ลิตร/ต้น จำนวน 3 ครั้ง ทุก 7 วัน นับปริมาณเพลี้ยไฟ ก่อนพ่นสาร และหลังพ่นสาร 3, 5 และ 7 วัน

การบันทึกผล บันทึกปริมาณเพลี้ยไฟ เปรียบเทียบการทดลองตามกรรมวิธีต่าง ๆ โดยวิเคราะห์ผลทางสถิติจำนวนเพลี้ยไฟแต่ละครั้งด้วยโปรแกรม IRRISTAT โดยแปลงค่าข้อมูลจำนวนเพลี้ยไฟด้วยค่า square root (X+0.5) ก่อนวิเคราะห์ผลทางสถิติ ถ้าจำนวนเพลี้ยไฟก่อนพ่นสารไม่แตกต่างกันทางสถิติทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลังพ่นสารด้วยวิธี analysis of variance ถ้าจำนวนเพลี้ยไฟก่อนพ่นสารแตกต่างกันทางสถิติทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลังพ่นสารด้วยวิธี analysis of covariance เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี DMRT และคำนวณเปอร์เซ็นต์ประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด (% Efficacy) ตามวิธีการของ Henderson – Tilton โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$\% \text{ Efficacy} = [(Ca.Tb - Ta.Cb)/Ca.Tb] \times 100$$

Ta = Number of insects in the treated plot after application

Tb = Number of insects in the treated plot before application

Ca = Number of insects in the untreated plot after application

Cb = Number of insects in the untreated plot before application

- บันทึกผลกระทบของสารทดลองที่มีต่อผลเงาะ (phytotoxicity)

- ต้นทุนของการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลง

- เวลาและสถานที่

- แปลงเงาะของเกษตรกรในจังหวัดจันทบุรี
- ห้องปฏิบัติการศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี
- ห้องปฏิบัติการกลุ่มบริหารศัตรูพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

ระยะเวลา เดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2561 และเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2562

7.ผลการทดลองและวิจารณ์

ปี 2561 ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม (ตารางที่ 1 - 2)

ก่อนพ่นสาร พบว่า ทุกกรรมวิธีพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 4.23 – 6.05 ตัวต่อช่อดอก ไม่มี ความแตกต่างกันทางสถิติ

หลังพ่นสารครั้งที่ 1 แล้ว 3 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 1.23 – 2.28 ตัวต่อช่อดอก น้อยกว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบเพลี้ยไฟ 4.55 ตัวต่อช่อดอก หลังพ่นสารครั้งที่ 1 แล้ว 5 และ 7 วัน พบว่า กรรมวิธีที่พ่นสาร fipronil 5% SC, imidacloprid 70% WG และ spinetoram 12% SC พบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 1.05 – 1.08, 1.08 – 1.20 และ 1.47 – 1.68 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ กรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 3.25 และ 4.04 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ เมื่อพิจารณา ประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในรอบ 7 วัน หลังการพ่นสารครั้งที่ 1 พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่น สารมีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดค่อนข้างต่ำ โดยกรรมวิธีที่พ่นสาร fipronil 5% SC และ imidacloprid 70% WG มีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟเพียง 54.75 – 66.13 และ 59.67 – 64.47 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

หลังพ่นสารครั้งที่ 2 แล้ว 3, 5 และ 7 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารพบเพลี้ยไฟ เฉลี่ย 0.42 – 1.70, 0.40 – 1.68 และ 0.38 – 1.58 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 2.92, 3.10 และ 3.13 ตัวต่อช่อ ดอก ตามลำดับ เมื่อพิจารณากรรมวิธีที่พ่นสาร พบว่า กรรมวิธีที่พ่นสาร fipronil 5% SC, imidacloprid 70% WG และ spinetoram 12% SC พบเพลี้ยไฟเฉลี่ยในระดับต่ำคือ 0.38 – 0.42, 0.48 – 0.52 และ 0.62 – 0.72 ตัวต่อช่อดอก โดยมีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในรอบ 7 วัน หลังพ่นสารครั้งที่ 2 เท่ากับ 51.26 – 54.18, 78.16 – 79.65 และ 72.51 – 77.29 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ รองลงมาคือกรรมวิธีพ่นสาร emamectin benzoate 1.92% EC และ thiamethoxam 25% WG ซึ่งพบเพลี้ยไฟเฉลี่ยหลังการพ่นสารครั้งที่ 2 0.73 – 1.25 และ 0.93 – 1.12 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ โดยมีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟเท่ากับ 58.07 – 76.20 และ 64.05 – 70.43 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

หลังพ่นสารครั้งที่ 3 แล้ว 3, 5 และ 7 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารพบเพลี้ยไฟ เฉลี่ยค่อนข้างน้อย คือ 0.02 – 0.22, 0.10 – 1.17 และ 0.10 – 0.95 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ น้อย

กว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 1.12, 2.37 และ 1.78 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ เมื่อพิจารณากรรมวิธีที่พ่นสารพบว่า กรรมวิธีพ่นสาร fipronil 5% SC, imidacloprid 70% WG และ spinetoram 12% SC พบเพลี้ยไฟเฉลี่ยในระดับต่ำคือ 0.02 – 0.10, 0.07 – 0.17 และ 0.10 – 0.40 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ โดยมีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในรอบ 7 วัน หลังการพ่นสารครั้งที่ 3 เท่ากับ 92.68 – 97.67, 84.74 – 91.78 และ 74.23 – 89.76 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ รองลงมาคือกรรมวิธีพ่นสาร emamectin benzoate 1.92% EC และ thiamethoxam 25% WG ซึ่งพบเพลี้ยไฟเฉลี่ยหลังการพ่นสารครั้งที่ 3 0.15 – 0.30 และ 0.12 – 0.42 ตัวต่อช่อดอก โดยมีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟเท่ากับ 80.45 – 93.70 และ 81.92 – 86.07 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ปี 2562 ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม (ตารางที่ 3 - 4)

ก่อนพ่นสาร พบว่า ทุกกรรมวิธีมีจำนวนเพลี้ยไฟเฉลี่ย 3.15 – 4.60 ตัวต่อช่อดอก มีความแตกต่างทางสถิติ

หลังพ่นสารครั้งที่ 1 แล้ว 3, 5 และ 7 วัน พบว่า เกือบทุกกรรมวิธีที่พ่นสารพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 0.58 – 1.28, 0.52 – 1.50 และ 0.68 – 1.48 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารและกรรมวิธีที่พ่นสาร carbofuran 20% EC ซึ่งพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 2.30 – 2.40, 2.42 – 2.60 และ 2.80 – 2.85 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ เมื่อพิจารณากรรมวิธีที่พ่นสาร พบว่า กรรมวิธีที่พ่นสาร emamectin benzoate 1.92% EC, imidacloprid 70% WG, spinetoram 12% SC และ fipronil 5% SC มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟโดยพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 0.52 – 0.73, 0.58 – 1.08, 0.62 – 1.28 และ 0.72 – 1.48 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ โดยมีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดเท่ากับ 75.30 – 79.28, 70.72 – 80.51, 81.91 – 83.25 และ 59.35 – 75.52 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

หลังพ่นสารครั้งที่ 2 แล้ว 3, 5 และ 7 วัน พบว่า กรรมวิธีที่พ่นสาร emamectin benzoate 1.92% EC, spinetoram 12% SC และ fipronil 5% SC พบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 0.40 – 0.42, 0.28 – 0.58 และ 0.78 – 1.42 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ โดยมีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟเท่ากับ 78.91 – 84.89, 78.79 – 91.91 และ 58.56 – 68.23 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

หลังพ่นสารครั้งที่ 3 แล้ว 3, 5 และ 7 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารพบเพลี้ยไฟค่อนข้างน้อย คือ 0.17 – 0.48, 0.09 – 0.95 และ 0.10 – 0.65 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 1.63, 1.37 และ 1.73 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ เมื่อพิจารณากรรมวิธีที่พ่นสาร พบว่า กรรมวิธีที่พ่นสาร imidacloprid 70% WG พบเพลี้ยไฟเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 0.09 – 0.18 ตัวต่อช่อดอก โดยมีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟเท่ากับ 91.94 – 94.92 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือกรรมวิธีพ่นสาร emamectin benzoate 1.92% EC, spinetoram 12% SC และ fipronil 5% SC พบเพลี้ยไฟเฉลี่ยหลังพ่นครั้ง

ที่ 3 0.13 – 0.50, 0.0.10 – 0.48 และ 0.18 – 0.35 ตัวต่อช่อดอก ตามลำดับ โดยมีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟเท่ากับ 70.42 – 92.31, 75.40 – 95.94 และ 83.21 – 91.86 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

ต้นทุนการใช้สารฆ่าแมลง (ตารางที่ 5)

เมื่อพิจารณาต้นทุนในการพ่นสารฆ่าแมลง พบว่า สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในเงาะคือ fipronil 5% SC, emamectin benzoate 1.92% EC และ spinetoram 12% SC โดยมีต้นทุนในการพ่นสารเท่ากับ 33.60, 183.60 และ 119.70 บาทต่อครั้งต่อต้น ตามลำดับ

8.สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ :

พบว่า สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในเงาะคือสาร fipronil 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร มีต้นทุนการพ่นสารเพียง 33.60 บาทต่อครั้งต่อต้น รองลงมาคือสาร emamectin benzoate 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และ spinetoram 12% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยมีต้นทุนในการพ่นสารเท่ากับ 183.60 และ 119.70 บาทต่อครั้งต่อต้น สามารถแนะนำให้เกษตรกรผู้ปลูกเงาะนำไปใช้เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตได้ แต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรควรมีการสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ของสารที่มีประสิทธิภาพสูงเพื่อป้องกันไม่ให้แมลงสร้างความต้านทานต่อสาร

9.การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ : ได้นำไปใช้ในการแนะนำเกษตรกรผู้ปลูกเงาะเพื่อแก้ปัญหาเพลี้ยไฟในเงาะ

10.เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการเกษตร.2546.เอกสารวิชาการ ศัตรูเงาะ.โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.จตุจักร กรุงเทพฯ. 40 หน้า.

ประเทศไทย.จตุจักร กรุงเทพฯ. 40 หน้า.

เกรียงไกร จำเริญมา .2557.แมลงศัตรูเงาะ.หน้า 128-136. ใน:เอกสารวิชาการแมลงศัตรูไม้ผล กลุ่ม

บริหาร ศัตรูพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร.

ชลิดา อุณหวุฒิ สราญจิต ไกรฤกษ์ และชาญชัย บุญยงค์. 2532. ประสิทธิภาพของสารฆ่าแมลงบาง

ชนิดเพื่อป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟทำลายเงาะ. หน้า 6-7. ใน : รายงานผลงานวิจัยประจำปี

2532. กองกีฏและสัตววิทยา กรมวิชาการเกษตร.

วิทย์ นามเรืองศรี ชลิดา อุณหวุฒิ และสาทร สิริสิงห์.2537. การพ่นสารฆ่าแมลงป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ

เงาะ. หน้า 95-98. ใน : รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2537. กองกีฏและสัตววิทยา กรม

วิชาการเกษตร.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2553. สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2552. สำนักงานเศรษฐกิจ

การเกษตร กรุงเทพฯ. 174 หน้า.

อุราพร หนูนารถ สมรวຍ รวมชัยอภิกุล วรวิษ สุคจิตธรรมจริยางกุล ศรีจันทรจ ศรีจันทรา นลินา
พรมเกษา และรัตนา นชะพงศ. 2553. การคัดเลือกสารฆ่าแมลงและสารสกัดจากสะเดา
ในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ *Thrips tabaci* Linderman และแมลงหวี่ขาว *Bemisia*
tabaci Gennadius. หน้า 710-720. ใน : รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2557. สำนักวิจัย
พัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร.

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพสารฆ่าแมลงชนิดต่างๆ ในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในเงาะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2561

กรรมวิธี	อัตราต่อน้ำ 20 ลิตร (กรัม/มล.)	ก่อนพ่นสาร	จำนวนเพลี้ยไฟเฉลี่ย (ตัว/ช่อดอก) ^{1/}								
			พ่นสารครั้งที่ 1			พ่นสารครั้งที่ 2			พ่นสารครั้งที่ 3		
			3 วัน	5 วัน	7 วัน	3 วัน	5 วัน	7 วัน	3 วัน	5 วัน	7 วัน
1. imidacloprid 70% WG	10	4.58	1.23 a ^{2/}	1.08 a	1.20 a	0.48 a	0.48 a	0.52 a	0.07 a	0.13 a	0.17 a
2. thiamethoxam 25% WG	10	6.05	2.23 a	2.18 abc	2.10 ab	1.00 ab	1.12 ab	0.93 ab	0.22 a	0.15 a	0.30 a
3. fipronil 5% SC	20	4.62	1.58 a	1.08 a	1.05 a	0.42 a	0.40 a	0.38 a	0.02 a	0.10 a	0.10 a
4. emamectin benzoate 1.92% EC	20	5.90	1.67 a	2.25 abc	2.73 abc	1.20 ab	1.25 ab	0.73 a	0.12 a	0.42 ab	0.23 a
5. spinetoram 12% SC	10	5.25	1.65 a	1.68 ab	1.47 a	0.70 a	0.72 a	0.62 a	0.10 a	0.35 ab	0.40 a
6. carbosulfan 20% EC	50	4.23	2.28 a	2.98 bc	3.40 bc	1.70 b	1.68 b	1.58 b	0.15 a	1.17 b	0.95 b
7. ไม่พ่นสารทดลอง	-	6.02	4.55 b	3.52c	4.04 c	2.92 c	3.10 c	3.13 c	1.12 b	2.37 c	1.78 c
CV (%)		39.4	32.7	42.4	42.9	33.9	39.4	39.2	70.9	76.9	52.7

^{1/} ค่าเฉลี่ยจาก 3 ซ้ำ

^{2/} ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวเดียวกันไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยวิธี DMRT

ตารางที่ 2 เปรอ์เซ็นต์ประสิทธิภาพสารฆ่าแมลงชนิดต่างๆ ในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในเงาะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2561

กรรมวิธี	อัตราต่อ น้ำ 20 ลิตร (กรัม/มล.)	ประสิทธิภาพการป้องกันกำจัด								
		พ่นสารครั้งที่ 1			พ่นสารครั้งที่ 2			พ่นสารครั้งที่ 3		
		3 วัน	5 วัน	7 วัน	3 วัน	5 วัน	7 วัน	3 วัน	5 วัน	7 วัน
1. imidacloprid 70% WG	10	64.47	59.67	60.96	78.39	79.65	78.16	91.78	84.74	87.45
2. thiamethoxam 25% WG	10	51.23	51.23	48.28	65.92	64.05	70.43	80.45	93.70	83.23
3. fipronil 5% SC	20	54.75	60.02	66.13	81.26	83.19	84.18	97.67	94.50	92.68
4. emamectin benzoate 1.92% EC	20	62.25	34.78	31.05	58.07	58.86	76.20	89.07	81.92	86.82
5. spinetoram 12% SC	10	58.42	45.27	58.28	72.51	73.37	77.29	89.76	82.90	74.23
6. carbosulfan 20% EC	50	28.69	-20.48	-19.77	17.14	22.87	28.16	80.94	29.74	24.04

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพสารฆ่าแมลงชนิดต่างๆ ในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในเงาะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2562

กรรมวิธี	อัตราต่อน้ำ 20 ลิตร (กรัม/มล.)	ก่อนพ่นสาร	จำนวนเพลี้ยไฟเฉลี่ย (ตัว/ช่อดอก) ^{1/}								
			พ่นสารครั้งที่ 1			พ่นสารครั้งที่ 2			พ่นสารครั้งที่ 3		
			3 วัน	5 วัน	7 วัน	3 วัน	5 วัน	7 วัน	3 วัน	5 วัน	7 วัน
1. imidacloprid 70%WG	10	4.18 ab ^{2/}	0.58 a	0.87 ab	1.08 ab	1.35 ab	1.12 ab	1.28 abc	0.17 a	0.09 a	0.18 a
2. thiamethoxam 25%WG	10	3.20 a	1.20 a	1.50 b	1.65 b	1.82 ab	1.43 abc	1.03 abc	0.48 b	0.62 bc	0.20 a
3. fipronil 5%SC	20	4.13 ab	0.72 a	1.03 ab	1.48 b	1.42 ab	0.87 a	0.78 ab	0.35 ab	0.29 ab	0.18 a
4. emamectin benzoate 1.92%EC	20	3.35 ab	0.58 a	0.52 a	0.73 a	0.42 a	0.40 a	0.42 a	0.13 a	0.50 b	0.18 a
5. spinetoram 12%SC	10	4.60 b	1.28 a	0.62 ab	0.68 a	0.40 a	0.28 a	0.58 ab	0.18 a	0.48 b	0.10 a
6. carbosulfan 20%EC	50	3.15 a	2.40 b	2.60 c	2.80 c	1.82 ab	2.27 bc	1.38 bc	0.48 b	0.95 c	0.65 b
7. ไม่พ่นสารทดลอง	-	3.23 ab	2.30 b	2.42 c	2.85 c	2.68 b	2.43 c	1.92 c	1.63 c	1.37 d	1.73 c
CV (%)		19.2	28.8	35.2	24.9	57.2	52.7	45.7	32.3	30.5	47.1
R.E. (%)		-	83.3	78.9	79.2	48.1	64.3	43.6	89.1	131.4	91.4

^{1/} ค่าเฉลี่ยจาก 3 ช้ำ

^{2/} ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวเดียวกันไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยวิธี DMRT

ตารางที่ 4 เปรอ์เซ็นต์ประสิทธิภาพสารฆ่าแมลงชนิดต่างๆ ในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในเงาะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2562

กรรมวิธี	อัตราต่อ น้ำ 20 ลิตร (กรัม/มล.)	ประสิทธิภาพการป้องกันกำจัด								
		พ่นสารครั้งที่ 1			พ่นสารครั้งที่ 2			พ่นสารครั้งที่ 3		
		3 วัน	5 วัน	7 วัน	3 วัน	5 วัน	7 วัน	3 วัน	5 วัน	7 วัน
1. imidacloprid 70% WG	10	80.51	72.22	70.72	68.86	65.79	48.48	91.94	94.92	91.96
2. thiamethoxam 25% WG	10	47.34	37.44	41.56	31.45	40.60	45.85	70.28	54.32	88.33
3. fipronil 5% SC	20	75.52	66.71	59.39	58.56	72.00	68.23	83.21	83.44	91.86
4. emamectin benzoate 1.92% EC	20	75.69	79.28	75.30	84.89	84.13	78.91	92.31	70.42	89.97
5. spinetoram 12% SC	10	81.91	82.01	3.25	89.52	91.91	78.79	92.25	75.40	95.94
6. carbosulfan 20% EC	50	-7.00	-10.17	-0.74	30.36	4.21	26.30	69.80	28.90	61.47

ตารางที่ 5 แสดงต้นทุนการใช้สารฆ่าแมลงชนิดต่างๆ ในการทดลองประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟพริกในเงาะ

กรรมวิธี	ขนาดบรรจุ (กรัม/มล.)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	อัตราต่อ น้ำ 20 ลิตร (กรัม/มล.)	ราคา (บาท/ต้น)
1. imidacloprid 70%	100	480.00	10	108.00
2. thiamethoxam 25% WG	100	350.00	10	78.75
3. fipronil 5%SC	1000	560.00	20	33.60
4. emamectin benzoate 1.92%EC	250	1,020.00	20	183.60
5. spinetoram 12%SC	250	1,330.00	10	119.70
6. carbosulfan 20%EC	1,000	520.00	50	58.50

7. ไม่น้ำปนสารเคมี	-	-	-	-

หมายเหตุ เจาะอายุประมาณ 9 - 10 ปี ใช้น้ำประมาณ 15 ลิตร (ต้นทุนการปนสารคิดจากราคาผลิตภัณฑ์ปี 2561)